มติชนสุดสัปดาห์. ปีที่ 25 ฉบับที่ 1377. 5-11 มกราคม 2549. หน้า 20-21.

อาหารสมอง

วีรกร ตรีเศศ

แนะนำ 'รู้จักใช้ เข้าใจเงิน'

"รู้จักใช้ เข้าใจเงิน" เป็นหนังสือสำหรับบุคคลทุกวัยที่เกี่ยวพันกับการหาและใช้เงิน ธนาคารไทยพาณิชย์ จัดพิมพ์ครั้งแรกขึ้นถึง 60,000 เล่ม ในโอกาสที่ธนาคารไทยพาณิชย์มีอายุครบ 100 ปี ในวันที่ 30 มกราคม 2550 ผู้เขียนหนังสือเล่มนี้คือเพื่อนชี้ของผม อาจารย์วรากรณ์ สามโกเศศ

สไตล์การเขียนก็อย่างว่าแหละ อ่านง่ายๆ เข้าใจง่ายๆ ถึงแม้ว่าเนื้อหาของเรื่องการจัดการการเงินส่วนบุคคลนั้นจะเป็นเรื่องคอขาดบาดตายสำหรับมนุษย์ทุกคนก็ตามที

ผมขอยกบางตอนของหนังสือมายั่วน้ำลายดังต่อไปนี้

"...การครองชีวิตอย่างมีกินมีใช้เสมอกันตลอดชีวิตนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย ไม่ว่าจะอยู่ในวัยทำงานหาเงินหรือวัยพ้นทำงานที่พลังในการหารายได้ลดน้อยลง หากใช้เงินในวัยทำงานอย่างไม่มีการวางแผนเพื่ออนาคตอย่างดีแล้ว ชีวิตในวัยบั้นปลายก็จะลำบาก แผนการอดออมในช่วงวัยทำงานเพื่อเก็บเงินไว้ใช้เพื่อความมั่นคงในอนาคตเปรียบเสมือนกับการ "ยอมจน (วันนี้) เพื่อรวย (วันข้างหน้า)" ในขณะที่หากไม่มีแผนอดออมเพื่ออนาคต มีเงินเท่าใดใช้ไปอย่างสนุกในวัยทำงาน จะเปรียบเสมือนกับการ "รวย (วันนี้) เพื่อจน (วันข้างหน้า)"

มนุษย์ทุกคนสามารถเลือกชีวิตของตนเองได้ว่าจะสนุกสนานในการใช้เงินในวันนี้แต่ไม่มีอนาคตที่มั่นคง หรือจะยอมทนลำบากด้านเงินทองในวันนี้บ้างเพื่ออนาคตที่มั่นคงในวันข้างหน้า อย่าลืมว่าชีวิตเป็นเรื่องของการเลือกและการยอมรับผลจากการเลือกนั้น

เมื่อการมีเงินล้นฟ้าไม่อาจประกันได้แน่นอนว่าจะมีความสุขอย่างถาวร การมีความสุขสูงสุดจึงมิได้อยู่ที่การหาเงินให้ได้มากที่สุด หากอยู่ที่การแสวงหาความสุขซึ่งไม่จำเป็นต้องใช้เงิน เช่น การหาความพอใจจากสิ่งที่ตนเองมีจากมิตรภาพ จากความรัก จากการกระทำดี ฯลฯ และจากการจัดการเพื่อให้มีรายได้อย่างมั่นคงตลอดชีวิตโดยอาศัยการออม เป็นฐาน

การทำงานก่อให้เกิดรายได้ และจากรายได้นั้นก็ต้องจ่ายออกไปเป็นค่าอาหาร ค่าที่อยู่อาศัย เสื้อผ้า ค่าเดินทาง ค่าบันเทิงหย่อนใจ ฯลฯ เดือนแล้วเดือนเล่า ปีแล้วปีเล่า หากไม่ระวังรายได้ทั้งเดือนจะหมดสิ้นไป หรืออาจต้องขอจากพ่อแม่หรือผู้ใหญ่เพิ่มเติม หรืออาจต้องกู้ยืมเพิ่มเติมจนเป็นหนี้เป็นสินอย่างนี้เรียกว่าไม่มีเงินออม

The Richest Man in Babylon ซึ่งเขียนโดย G.S.Clason เมื่อ 80 ปีก่อน เป็นหนังสือที่มียอดขายรวมมากกว่า 1.5 ล้านเล่ม หนังสือเล่มนี้สอนเรื่องการสร้างความร่ำรวยด้วยการออมและการลงทุนที่ชาญฉลาดในรูปแบบของนิทาน สถานที่คือเมืองบาบิโลนของอาณาจักรเมโสโปเตเมีย แหล่งวัฒนธรรมเก่าแก่ของโลกเมื่อประมาณ 5,000 ปีมาแล้ว

เรื่องก็มีอยู่ว่า สองหนุ่มช่างซ่อมล้อรถและนักดนตรีของเมืองนี้มีภรรยาและลูกที่ต้องเลี้ยงดู ทำให้เขาทั้งสองต้องดิ้นรนทำงานหาเงินอย่างหนักเพื่อให้ชีวิตอยู่รอด ทั้งสองหารือกันว่าทำอย่างไรจึงจะรวย จึงพากันไปถามอาร์กอดคนรวยที่สุดในบาลิโลน

ทั้งคู่ถามอาร์กอดว่า เขามีโชคอย่างไรจึงร่ำรวยเช่นนี้ได้ อาร์กอดตอบว่าการคิดว่าโชคคือตัวการสำคัญที่ทำให้คนร่ำรวยนั้นผิดถนัด เหตุที่ทั้งสองยากจนก็เพราะไม่รู้กฎเกี่ยวกับการสร้างความมั่งคั่ง ตัวเขาได้เรียนรู้ความลับของการเป็นคนรวยจากคนให้กู้เงินที่ว่า "ส่วนหนึ่งของเงินที่หามาได้จะต้องเก็บไว้ให้มันเป็นของเราเสมอ"

ทั้งสองจึงถามอาร์กอดว่า "ก็เงินที่เราหามาได้มันไม่ใช่ของเราทั้งหมดหรอกหรือ" อาร์กอดตอบว่าไม่ใช่ เพราะเมื่อมีรายได้ ค่าใช้จ่ายเพื่อการครองชีพและหาความสุขก็จะกินมันไปหมด ตัวเราจะกลายเป็นทาสของงาน มีชีวิตและความสุขบ้างไปวันๆ เท่านั้น ถ้าจะให้รายได้บางส่วนเป็นของเราเองอย่างแท้จริงแล้วต้องกันส่วนหนึ่งออกมาต่างหากโดยไม่นำไปใช้จ่าย เงินที่กันออกไปนี้ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของรายได้

เงินที่กันไว้นี้เมื่อสะสมหลายปีเข้าก็จะเป็นก้อนใหญ่และสร้างรายได้ให้เราได้ (เช่น เอาไปให้คนกู้หรือปลูกบ้านเช่า) โดยเราไม่ต้องทำงาน เมื่อเริ่มต้นอาจมีไม่มาก แต่นั่นไม่ใช่เรื่องสำคัญ ที่สำคัญคือต้องยึดกฎที่ว่า "ต้องจ่ายเงินให้ตัวเราเองก่อนเสมอ" กล่าวคือทำให้ส่วนหนึ่งของรายได้มาเป็นของเรา ทั้งนี้ไม่ว่าจะหามาได้มากหรือน้อยเพียงใดก็ตาม

สิ่งที่อาร์กอดพูดถึงนี้ก็คือ "เงินออม" นั่นเอง ถ้าคนทำงานปล่อยให้เงินที่หามาได้ถูกใช้จ่ายไปตามยถากรรมแล้วก็ถือได้ว่าเขาไม่ได้เป็นเจ้าของเงินที่หามาได้เลย เพราะเขาไม่ได้จ่ายเงินเป็นรางวัลให้ตนเองและเก็บไว้เป็นของเขาเอง

เงินออมเป็นรางวัลที่ผู้ทำงานต้องกันไว้ให้ตนเองเสมอ ปัจจุบันอัตราที่ควรกันไว้นี้เข้มข้นกว่าสมัยบาบิโลน อาร์กอดสมัยใหม่แนะนำว่าให้กันเงินไว้อย่างต่ำร้อยละ 15 ของรายได้ก่อนหักภาษี

ความสำคัญของการออมสรุปได้ดังนี้ ประการแรก การออมสม่ำเสมอเป็นการสะสมเงินรางวัลของผู้ทำงานเพื่อให้เป็นเงินก้อนไปลงทุนในกิจกรรมซึ่งจะนำผลตอบแทนในรูปอื่นที่มิได้มาจากการตรากตรำออกแรงหาเงินมาให้เจ้าของ เช่น ดอกเบี้ย ค่าเช่า ประการที่สอง การออมทำให้เกิดกระบวนการ "เงินทำงานรับใช้" ขึ้น โดยเจ้าของไม่ต้องออกแรงก็ได้ผลตอบแทนดังกล่าวแล้วในข้อแรก ประการที่สาม การออมเป็นการสร้างนิสัยให้รู้จักประหยัด เพราะยิ่งใช้จ่ายน้อยเท่าใดก็สามารถออมได้มากเพียงนั้น

และประการสุดท้าย ถ้าไม่มีการออมก็ไม่มีการลงทุนในอนาคต เพราะการขยายกิจการเดิมหรือลงทุนใหม่ล้วนต้องการเงินลงทุนเพิ่ม

ทั้งสิ้น และเงินลงทุนนั้นต้องมาจากที่ใดสักแห่ง ถ้าไม่มาจากเงินออมที่เกิดจากการกัน ส่วนหนึ่งของรายได้ไว้ก็ต้องมาจากเงินกู้ยืม ซึ่งเงินกู้ยืมนั้นวันหนึ่งก็ต้องใช้คืนเจ้าของพร้อมด้วยดอกเบี้ย การออมจึงเป็นแหล่งเงินของการลงทุนที่ถูกกว่าการกู้ยืม..."

"...การออมและการนำไปฝากในสถาบันการเงินที่ให้อัตราดอกเบี้ยทบต้นด้วยการทยอยฝาก (ออม) เป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้มีเงินเป็นก้อน เพื่อนำไปลงทุนโดยอาศัยความมหัศจรรย์ของดอกเบี้ยทบต้น

การออมเดือนละ 500 บาท ในอัตราดอกเบี้ยทบต้นต่อไปแตกต่างกัน 2 อัตรา เช่น ร้อยละ 5 และ 10 เป็นระยะเวลา 5 และ 10 ปี ทำให้ได้เงินก้อนสุดท้ายที่แตกต่างกัน

ถ้าออมและฝากเงินเดือนละ 500 บาท ในอัตราดอกเบี้ยทบต้นร้อยละ 10 ต่อปี ฝากเป็นเวลา 10 ปี จะได้เงินก้อน 103,276 บาท ทั้งหมดนี้เงินเติบโตโดยเจ้าของเงินไม่ต้องออกแรงแต่อย่างใด (ภายใต้เงื่อนไขเดียวกัน ถ้าฝากเดือนละ 5,000 บาท ก็จะเพิ่มเป็น 10 เท่า เงินก้อนสุดท้ายเท่ากับ 1,032,760 บาท และถ้าฝากเดือนละ 50,000 บาท ก็จะเพิ่มเป็น 100 เท่า เงินก้อนสุดท้ายเท่ากับ 10,327,600 บาท)

เหตุผลที่เติบโตเช่นนี้ได้ก็เพราะเงิน 500 บาทของเดือนแรก "เดินทาง" ฝากวิธีการคิดดอกเบี้ยเป็นเวลา 120 เดือน (10 ปี) เงิน 500 บาทของเดือนที่สอง "เดินทาง" เป็นเวลา 119 เดือน เงิน 500 บาทของเดือนที่สามใช้เวลา "เดินทาง" 118 เดือน ดังนี้เรื่อยไปจนครบ 120 เดือน เมื่อนำเงินก้อนสุดท้ายของแต่ละยอดเงินต้น 500 บาทดังกล่าวมารวมกันก็จะเป็น 103,276 บาท

500 บาท มิใช่เงินมากมายนักต่อเดือน ลองคิดดูว่าถ้าใช้จ่ายเงินน้อยลงเดือนละ 500 บาท และนำเงินจำนวนนั้นในแต่ละเดือนไปฝากสถาบันการเงิน เงินก็จะงอกเงยขึ้นตลอด

น้ำจิ้มอาหารสมอง

ถ้าเราทำทุกสิ่งในปัจจุบันเหมือนที่เรากระทำเมื่อวาน ผลที่จะเกิดขึ้นในวันพรุ่งนี้ก็ไม่ต่างไปจากสิ่งที่เป็นอยู่ในวันนี้

เวลา แม้แต่ ณ อัตราดอกเบี้ยต่ำสุดคือร้อยละ 5 ฝากเป็นระยะเวลา 5 ปี ยังได้เงินก้อน 34,145 บาท

การบ่นว่ามีเงินเดือนประจำน้อยในระดับพันบาทจนไม่สามารถผ่อนบ้านได้เลยจึงไม่เป็นความจริง โดยทั่วไปเรามักดูกันแต่ตัวเลขเงินที่ตนเองต้องออม ซึ่งเป็นก้อนใหญ่เพื่อซื้อบ้านจนรู้สึกท้อใจ บ่อยครั้งที่เรามักมองข้ามการทำให้เงินงอกเงยอย่างน่ามหัศจรรย์จากการทำงานของอัตราดอกเบี้ยทบต้น..."

หนังสือเล่มนี้ไม่มีขาย ธนาคารไทยพาณิชย์แจกให้ห้องสมุดโรงเรียน ลูกค้า ผู้ถือหุ้น ฯลฯ และผู้สนใจ กรุณาติดต่อมูลนิธิสยามกัมมาจล ชั้น 2 อาคารพิพิธภัณฑ์ธนาคารไทย สำนักงานใหญ่ ธนาคารไทยพาณิชย์ครับ ●

เครื่องเคียงอาหารสมอง

ต่อไปนี้คือเหตุผลว่าทำไมบางคนจึงไม่ไปเยี่ยมเยียนเพื่อนที่เป็นมหาเศรษฐี

เมื่อเข้าไปในบ้านคนรับใช้ก็ถามว่า "จะรับอะไรคะ น้ำผลไม้ น้ำอัดลม ชา ช็อกโกแลต Cappuccino Frapuccino หรือ กาแฟ ?"

"ขอชาครับ" ก็จะมีคำถามอีกว่า "จะเอาชาซีลอน ชาอินเดีย ชาป่า ชาป่าใส่น้ำผึ้ง ชาเขียว หรือชาดำเย็นคะ?"

"เอาชาซีลอนแล้วกัน"

"จะรับแบบใส่หรือไม่ใส่นมคะ"

"ขอใส่นม"

"จะเอานมสดหรือครีมสดคะ"

"เอานมสด"

"จะรับนมแพะ หรือนมวัวคะ"

"เอานมวัวแล้วกัน"

"จะเอานมสดจากวัว Freezeland หรือ Afrikaner คะ"

"ผมขอชาไม่ใส่นมแล้วกัน"

"จะใส่น้ำตาล น้ำผึ้ง หรือน้ำตาลเทียมคะ"

"ใส่น้ำตาลครับ"

"จะเอาน้ำตาลจากหัวบีทรูท หรืออ้อยคะ"

"เอาน้ำตาลจากอ้อย"

"จะเอาแบบเป็นน้ำตาลทรายแดง แบบขาว หรือเหลืองๆ คะ"

"นี่คุณ จงลืมทุกอย่างที่ผมสั่ง ผมขอน้ำเปล่าแก้วเดียว"

"จะรับน้ำแร่ น้ำกลั่น หรือน้ำธรรมดาคะ"

"ขอน้ำแร่"

"จะรับแบบธรรมชาติหรือแบบมีรสคะ"

"โว้ย เอางี้แล้วกัน ผมยอมอดน้ำตายดีกว่า"

(ขอบคุณ "ปุ๊ม" พรศิริ ดีรพัฒน์ ที่ส่งมาให้ครับ)